

Seat No. : _____

XZ-114

B. Ed. Sem.-II

April-2013

A-510 – Career Guidance and Counselling

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ (પાંચેય) પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : **10**
- (1) માર્ગદર્શનની સંકલ્પના અને મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
(2) કારકિર્દી માર્ગદર્શનનો અર્થ અને મહત્ત્વ જણાવી કારકિર્દી માર્ગદર્શનમાં શિક્ષણની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : **4**
- (1) શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શનનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
(2) 'આજના યુગમાં માર્ગદર્શન અનિવાર્ય છે.' – સમજાવો.
(3) વ્યક્તિગત માર્ગદર્શનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
2. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં આપો : **6**
- (1) સંગૃહિત માહિતીપત્રક એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
(2) કારકિર્દી માહિતીના ઘટકોની ટૂંકમાં સમજ આપો.
(3) માર્ગદર્શન કાર્યક્રમમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો : **8**
- (1) અવલોકન એટલે શું ? માર્ગદર્શનમાં તે કઈ રીતે ઉપયોગી છે તે જણાવી અવલોકનના પ્રકારો સમજાવો.
(2) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો અર્થ અને મહત્ત્વ જણાવી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓનું સંચાલન કરતા ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

XZ-114

1

P.T.O.

3. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 10
 (1) સલાહનો અર્થ જણાવી સલાહના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
 (2) દિશાસૂચક અભિગમના સોપાનો અને લાભાલાભ સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 4
 (1) મધ્યમમાર્ગીય અભિગમના લાભ અને ગેરલાભ જણાવો.
 (2) સલાહના પ્રકાર જણાવી કોઈ એક પ્રકારની ટૂંકમાં સમજ આપો.
 (3) સલાહના દિશાસૂચક અભિગમ અને બિનદિશાસૂચક અભિગમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
4. (અ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 6
 (1) 'ઊદીશા' સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
 (2) યુનિવર્સિટી કારકિર્દી માહિતી કેન્દ્ર અને સલાહબ્યુરોના કાર્યો જણાવો.
 (3) પ્રતિભાશાળી બાળકોના લક્ષણો જણાવો.
- (બ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 8
 (1) ગુજરાત રાજ્ય શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન સંસ્થાના કાર્યો વિગતે સમજાવો.
 (2) ધીમું શીખનારા બાળકોના લક્ષણો જણાવી ધીમું શીખનારા બાળકો માટે શિક્ષક કેવા ઉપાય કરી શકે ?
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14
 (1) શૈક્ષણિક માર્ગદર્શનનો અર્થ જણાવો.
 (2) વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શનના મુખ્ય બે હેતુઓ જણાવો.
 (3) કારકિર્દી માર્ગદર્શનના મુખ્ય બે લાભ જણાવો.
 (4) સંગૃહિત માહિતીપત્રકની ભલામણ કયા શિક્ષણપંચે કરી હતી ?
 (5) અવલોકનની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 (6) GATB નું પૂર્ણ નામ જણાવો.
 (7) બુદ્ધિઆંક માપવા માટેનું સૂત્ર જણાવો.
 (8) બિનદિશાસૂચક અભિગમના પ્રણેતા કોણ હતા ?
 (9) કયો અભિગમ 'અસીલકેન્દ્રી અભિગમ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (10) મધ્યમમાર્ગી અભિગમના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
 (11) સામાન્ય વિદ્યાર્થીઓનો બુદ્ધિઆંક જણાવો.
 (12) 'ઊદીશા' શબ્દનો અર્થ જણાવો.
 (13) પ્રતિભાશાળી બાળકોના મુખ્ય બે લક્ષણો જણાવો.
 (14) સરકાર દ્વારા અષ્ટાવક યોજના કેવા બાળકો માટે ચાલે છે ?

XZ-114

B. Ed. Sem.-II

April-2013

A-510 – Career Guidance and Counselling

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) **All the (five) questions are compulsory. Options are internal.**
(2) **Figures at the right side indicate full marks of each question.**

1. (a) Answer any **one** question from the following two questions. Answer should be in about **750** words. **10**
- (1) Clarify the concept of guidance and explain the importance of guidance.
- (2) Clarify the meaning and importance of Career Guidance and state the role of teacher in career guidance.
- (b) Answer any **one** question from the following three questions. Answer should be in about **125** words. **4**
- (1) Differentiate Educational Guidance and Vocational Guidance.
- (2) 'Guidance is essential in present era.' – Explain.
- (3) Clarify the concept of Personal Guidance.
2. (a) Answer any **two** from the following three questions Each answer should be in about **100** words : **6**
- (1) What is Cumulative Record Card (CRC) ? Clarify the importance of it.
- (2) Explain components of career information in short.
- (3) State the role of teacher in guidance programme.
- (b) Answer any **one** from the following two questions. Each answer should be in about **500** words : **8**
- (1) What is observation ? How is it useful in guidance ? Explain the types of observation.
- (2) State the meaning and importance of psychological test. Write the precautions while conducting psychological test.

3. (a) Answer any **one** question from the following two questions. Answer should be in about **750** words : **10**
- (1) Clarify the meaning of Counselling and explain the principles of counselling.
  - (2) State the steps of Directive Counselling and explain its merits and demerits.
- (b) Answer any **one** question from the following three questions. Answer should be in about **125** words : **4**
- (1) Explain the merits and demerits of intermediate approach in guidance.
  - (2) Name the types of counselling and explain any one in short.
  - (3) Differentiate directive approach and non-directive approach of counselling.
4. (a) Answer any **two** from the following three questions. Each answer should be in about **100** words. **6**
- (1) Explain the functions of UDISHA Club.
  - (2) Explain the functions of University Employment Information and Guidance Bureau.
  - (3) State the characteristics of 'gifted children'.
- (b) Answer any **one** from the following two questions. Each answer should be in about **500** words : **8**
- (1) State the functions of Gujarat Educational and Vocational Guidance Institute.
  - (2) State the characteristics of slow learners. What can you do as a teacher for slow learners ?
5. Answer the following questions in short : **14**
- (1) State the meaning of educational guidance.
  - (2) State the two important objectives of vocational guidance.
  - (3) State the two important merits of career guidance.
  - (4) Which Commission has given suggestions for Cumulative Record Card (CRC) ?
  - (5) State the two demerits of observation.
  - (6) Give the full form of GATB.
  - (7) What is the formula for measuring I.Q. ?
  - (8) Who is the founder of Non-Directive approach ?
  - (9) Which approach is known as student centred approach ?
  - (10) State the two important merits of eclectic approach.
  - (11) State the I.Q. of normal students.
  - (12) What is the meaning of the word 'UDISHA' ?
  - (13) State the two characteristics of gifted children.
  - (14) For which type of children has Ashtavakra Scheme been run by the Government ?